

VYRIAUSYBĖS ATSTOVŲ ĮSTAIGA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius, mob. 8 658 42925; 8 609 54703, el. p. info@vaistaiga.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 305205389.
Adresas korespondencijai: Danės g. 17, LT-92117 Klaipėda, mob. 8 658 42928, 8 609 54703, el. p. klaipeda@vaistaiga.lt

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

2023-
Į 2023-02-07 Nr. (19.1E-33)
STAP-65

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ ĮSTATYMO IR SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Vyriausybės atstovų įstaiga išanalizavo Jūsų parengtus ir pakartotinai pateiktus derinimui Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 10, 11 ir 11¹ straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 41 straipsnio pakeitimo įstatymo bei Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektus bei teikia siūlymus:

I. Dėl Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Pakeitimo įstatymo projektas) ir jo 1 str. nauja redakcija dėstomo Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas):

1. Dėl galimybės savivaldybės merui įgalioti savivaldybės administracijos valstybės tarnautoją:

Įstatymo projekte (14 str. 3 d., 19 str. 2 d., 33 str. 4 ir 6-11 d., 34 str. 1 d. 2 p., 35 str. 6, 8, 10 d., 43 str. 6, 8 d.) bei Pakeitimo įstatymo projekto 2 str. 32 d. nustatytos atitinkamos teisės ir(ar) pareigos savivaldybės merui *ar jo įgaliotam savivaldybės administracijos valstybės tarnautojui*.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (redakcija, įsigaliosianti 2023 m. balandžio 1 d.) (toliau – Vietos savivaldos įstatymas) 3 str. 10 d. bei 25 str. 1 d., savivaldybės meras yra vykdomoji institucija ir vykdo jam, kaip vykdomajai institucijai, teisės aktais priskirtus savivaldybės valdžios ir viešojo administravimo įgaliojimus bei tiesiogiai ir asmeniškai atsako už įstatymų, Vyriausybės, savivaldybės tarybos, savo sprendimų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje jo kompetencijai priskirtais klausimais. Atkreiptinas dėmesys, jog savivaldybės meras nėra savivaldybės administracijos vadovas.

Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 34 str. 1, 2, 3 d., savivaldybės administracijai vadovauja savivaldybės administracijos direktorius, kurį į pareigas skiria ir iš jų atleidžia meras. Jis yra įstaigos vadovas. Savivaldybės administracijos direktorius tiesiogiai ir asmeniškai merui atsako už įstatymų, įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų, Vyriausybės, savivaldybės tarybos, mero sprendimų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje jo kompetencijai priskirtais klausimais; vadovauja savivaldybės administracijai, priima į pareigas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojus ir panašiai.

Įvertinus nurodytas Vietos savivaldos įstatymo nuostatas, matytina, kad savivaldybės meras atitinkamus įgaliojimus tiesiogiai galėtų suteikti tik savivaldybės administracijos direktoriui, o ne savivaldybės administracijos valstybės tarnautojui. Įstatymo bei Įstatymo pakeitimo projektuose savivaldybės merui suteikiant teisę įgalioti savivaldybės administracijos valstybės tarnautoją, tampa neaiški savivaldybės administracijos direktoriaus, kaip savivaldybės administracijos vadovo, kuriam

atskaitingi ir pavaldūs savivaldybės administracijos valstybės tarnautojai, vieta šių funkcijų (įgaliojimų) atlikime (vykdyme). Taip pat tampa neaiškus tokio įgaliojoto valstybės tarnautojo pavaldumas bei atskaitingumas: merui ir/ar savivaldybės administracijos direktoriui.

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad Vietos savivaldos įstatymo 33 str. 3 d. 2 p. yra numatyta, jog savivaldybės administracija taip pat įgyvendina įstatymus ir Vyriausybės nutarimus, nereikalaujančius savivaldybės tarybos sprendimų, kas reiškia, jog savivaldybės administracija gali vykdyti įstatymu jai tiesiogiai priskirtas atitinkamas funkcijas, kurios padėtų užtikrinti tinkamą įstatymų ir Vyriausybės nutarimų įgyvendinimą.

Atsižvelgiant į tai, galimai būtų tikslinga Įstatymo bei Įstatymo pakeitimo projektuose atskirti bei aiškiai įvardinti, kuriuos įgaliojimus (funkcijas) pagal Vietos savivaldos įstatyme numatytą kompetenciją ir veiklos pobūdį savivaldybės meras privalėtų įgyvendinti (vykdyti) pats, kaip savivaldybės vykdomoji institucija; kurias funkcijas meras galėtų pavesti vykdyti savivaldybės administracijos direktoriui; o kurias tiesiogiai vykdytų savivaldybės administracija.

2. Dėl kitų siūlyimų:

2.1. Įstatymo projekto 31 str. 12 d. bei 32 str. 1 d. 9 p. nuostatose *savivaldybei* nustatoma atitinkama su socialinių paslaugų organizavimu bei socialinių paslaugų tęstinumo koordinavimu susijusi kompetencija bei nustatoma pareiga socialinės globos įstaigai *savivaldybę* informuoti apie asmenims teikiamą socialinę globą.

Vietos savivaldos įstatymo 3 str. 6 d. nustatyta, jog „Savivaldybė – Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo nustatytas valstybės teritorijos administracinis vienetas, kurio bendruomenė turi Lietuvos Respublikos Konstitucijos laiduotą savivaldos teisę, įgyvendinamą per to valstybės teritorijos administracinio vieneto nuolatinių gyventojų Lietuvos Respublikos rinkimų kodekso nustatyta tvarka išrinktus savivaldybės tarybą ir savivaldybės merą.“

Tokiu būdu savivaldybės, kaip administracinio vieneto, galiojimai įgyvendinami per savivaldybės institucijas: atstovaujamąją instituciją – savivaldybės tarybą ir vykdomąją instituciją – savivaldybės merą, savivaldybės vadovą (Vietos savivaldos įstatymo 3 str. 3, 10 d.). Šių savivaldybės institucijų įgaliojimus suponuoja tai, kad vykdomoji institucija (savivaldybės meras) yra atskaitinga savivaldybės tarybai ir savivaldybės bendruomenei už savo ir savivaldybės veiklą (Vietos savivaldos įstatymo 27 str. 1 d.), tiesiogiai ir asmeniškai atsako už įstatymų, Vyriausybės, savivaldybės tarybos, savo sprendimų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje jo kompetencijai priskirtais klausimais (Vietos savivaldos įstatymo 25 str. 1 d.).

Atsižvelgiant į tai bei įvertinus, jog savivaldybės institucijų įgaliojimai įgyvendinant įstatymus yra skirtingi, manytina, jog tikslinga Įstatymo projekte savivaldybei nustatytą kompetenciją pavesti vykdyti konkrečiai savivaldybės institucijai, atitinkamai įvertinant savivaldybės institucijų paskirtį bei Įstatymo projekto 14 str. joms nustatytą kompetenciją.

2.2. Įstatymo projekto 14 str. 3 d. 9 p. bei Pakeitimo įstatymo projekto 2 str. 40, 41 d. nustatyta savivaldybės merui kompetencija finansuoti atitinkamas socialines paslaugas.

Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (redakcija, įsigaliosianti 2023 m. balandžio 1 d.) 4 str. 2 d. nurodytas baigtinis subjektų, laikomų savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojais, sąrašas, į kurį savivaldybės meras nepatenka. Pagal Biudžeto sandaros įstatymo nuostatas finansavimą, kaip jis suprantamas šio įstatymo 2 str. 13 d., manytina, turėtų vykdyti biudžeto asignavimų valdytojai, todėl tampa neaišku, koku būdu savivaldybės meras galės užtikrinti atitinkamų socialinių paslaugų finansavimą.

Jeigu nurodytomis Įstatymo projekto ir Pakeitimo įstatymo projekto nuostatomis buvo ketinama sureguliuoti, iš kokio šaltinio (tai yra, kurios savivaldybės biudžeto lėšomis) turi būti finansuojamos socialinės paslaugos, tai tokiu atveju būtų tikslinga nuostatas formuluoti nurodant, kad socialinės paslaugos finansuojamos iš savivaldybės, kurios meras (ar jo įgaliotas asmuo) priėmė sprendimą dėl socialinių paslaugų skyrimo, biudžeto lėšų ar panašiai.

II. Pastabų bei pasiūlymų dėl Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 10, 11 ir 11¹ straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 41 straipsnio pakeitimo įstatymo bei Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektų neturime.

Vyriausybės atstovų įstaigos vadovė

Daiva Kerekeš